

pelje razbojnika v dvorano in mu ukaže, da naj zažvižga samo na pol moči. Ali Solovej zažvižga na vso moč takó, da popadajo vsi junaki na tla, še knez in kneginja bi bila skoraj oglušela, sam Ilija ostane na nogah. Zato se razjezi Muromec in ubije Soloveja.

Kmala se izprijazni Ilija z mogočnimi junaki na dvoru Kijevskem; vsi so ga ljubili, ker ni bil prevzetan. Z mogočno roko je čuval Muromec državo sovražnikov in ljudstvo mu je dalo ime „stari kozak.“ Z Dobrinjo Nikitičem se pobratita in se odpravita po svetu iskat slave v boji. Tri mesece jezditá po ravnem polji, a ne najdeta sovražnika. Nihče si ni upal ustavljati se takima junakoma.

Nekoč srečata prosjaka. Ilija našene konja proti njemu in hoče pokazati svojo moč nad njim. Ali prosjak mu reče: „O Ilija Muromec, spomináš li se, v šoli sva se učila vkupe, a zdaj naganjaš konja name, kakor na kacega neprijatelja. Tega pa ne veš, da se je zgodila v slavnem Kijevu velika nesreča. Prijezdil je nevernik Idoliša, silni junak nečisti. Glavo ima kakor kotel, preko pleč meri seženj, od jedne obrvi do druge pa celo ped. Celega bika sné na jedenkrat, in izpije poln kotel óla (piva). Knez je zelo žalosten, ker si ga zapustil v takej sili.“ Jedva (komaj) sliši Ilija to žalostno novico, obleče prosjakovo oblačilo in gre naravnost v Kijev. Kadar pride na knežev dvor, prosi z junaskim glasom: „O kje si, knez Kijevski, pošlji prosjaku milostinje!“

Knez ga sliši, pride pred vrata in reče: „Stopi v palačo, nasitim in napojim te, in dam ti zlat na pot!“

Prosjak stopi v dvorano, postoji pri peči in gleda, kaj se godi. Za mizo sedi ravno strašni velikan Idoliša. Lačen je, jesti zahteva, prinesó mu celega pečenega bika in on ga sné s kostmi vred. Nato zahteva pijače. Prinesó mu kotel óla; dvajset mož ga je jedva privleklo v sobo. Idoliša pa zgrabi kotel, vzdigne ga do ust in izprazne do zadnje kapljice. Vsi junaki in knez sam so trepetali, ko so videli to silno velikanova moč. Prosjak pa reče: „Moj oča je imel požrešno kobiló, nekda je je našla takó, da je erknila!“

Te besede razjeze Idolišo, skoči izza mize, stopi pred prosjaka in zahrni: „Kdo si, prosjak, da se norčuješ iz mene? Saj te ni kaj vzeti v roke! Nisi kakeršen je bil Ilija Muromec; ali še ž njim bi se skušil.“ — „No, le poglej, kakšen je Ilija!“ zavpije Muromec, vrže klobuk z glave in udari velikana za uho. Udarce še ni bil posebno močan, vendar se zvali Idoliša mrtev na tla.

Zdajci zagrabi Ilija velikanovo truplo in ga butne skozi okno na ulico, da poruši tudi kos stene. Velicega veselja vzkliknejo junaki in knez, ko vidijo Muromca pred seboj. Veliko gostijo napravijo ter se zahvalujejo junaku, da jih je otél toli sitnega prevzetnika.

Kaznovana pregreha.

daj pa bomo óno jablano obrali in otrsli, ki ima toliko lepih, rudečih jabolk?“ vprašal je Cirilček mater, „zelo rad bi jih užó jedel.“

„Jabolk na ónem drevesu ne bodemo domá snedli; nesla jih bodem teti v mesto,“ rekó mati.

„Ali mora najlepše ovočje biti za teto? Bi li ne bilo ravno tako dobro, ako bi jim dali družega menj lepega in rekli, da letos nimate lepšega ovočja?“ meni Cirilček.

„Tako storiti, bilo bi grdo,“ podučé ga mati. „Kadar kaj v dar dajemo, spodobuje se, da izberemo to, kar je najlepšega. In koliko si tudi ti že od tete dobil, ali so ti dali kdaj kaj slabega? In če bi takó govorila, kakor si ti poprej omenil, bilo bi pregrešno, ker vsaka neresnica je greh. Ako si pridén, dobođeš jedno od ónih lepih jabolk, predno jih ponesem teti v mesto.“

Cirilček ni bil nič kaj vesel teh materinih besed, in ko so mati odšli v hišo, poželjivo je zrl na jablano ter dejal sam v sobi: „Jedenkrat se teh lepih jabolk moram vender najesti, predno izginejo z drevesa. Ker jih po dnevi ne utegnem, poskušal bodem to storiti po noči, kadar bosta oče in mati spala. Ako mogoče, natrgal si jih bodem toliko, da jih bodem jedel vso noč.“

Ko so po večerji oče, mati in Cirilček odmolili, šli so spat. Ali nezadovoljni deček ni mislil na spanje, nego čakal je, da sta oče in mati zaspala, potem se je bosonog tiho splazil iz hiše ter z veliko silo odprl vežna vrata. Ker je znal, da bi jih od zunaj ne mogel odpreti, pustil jih je na stežaj odprta in šel na vrt. Prišedši do jablane, videl je, da je premajhen, debelo jablano obseči, a noč je bila pretemna, da bi s palico jabolka klatil in jih pobiral. Žalosten se je hotel vrniti v posteljo; ali — ko do vežnih vrat pritapa, veter jih trdo zaloputne, da so se s kljuko zaprle. Cirilček si ne vé pomagati, vrat odpreti ne more, trkal bi rad, a si ne upa, ker se boji zaslužene kazni. Nasled sklene jutra zunaj počakati.

Zéblo ga je v jesenskej noči, da se je ves tresel. Šel je zatorej k psu, ki je ležal zunaj pred hišo, položil glavo nanj ter kmalu zaspal. Bil je od mraza užé ves trd, samó glava mu je bila vroča kakor ogenj, ko so ga zjutraj našli oče zunaj pred hišo ležati in ga vzbudili. Nesli ga so v posteljo, v katerej je moral dolgo ležati. Po hudem prehlajenji je dobil vročinsko bolezen, bledlo se mu je v glavi ter je v živéj domišljiji povedal svoj pregrešek, kako je hotel krasti jabolka, ki so bila namenjena za teto v mesto.

Ko je po dolgej bolezni nekoliko okreval, pokažejo mu mati lepo debelo jabolko, rekoč: „Glej, to je najlepše jabolko izmed onih, ki smo je teti poslali. Tebi sem ga prihranila, in kakor hitro bode zdravnik dovolil, dala ti ga bodem.“

„Mati draga, tega lepega jabolka jaz ne zaslužim. O, ako bi vi znali, kak hudobnež sem jaz, izvestno bi me ne imeli radi in mi tudi ne bi takó lepo stregli. Čujte torej, kaj vam povem! Ono noč, predno sem obolel, hotel sem jablano otresti, in sebi pridržati teti namenjena jabolka. Ko sem hotel iz vrta nazaj v hišo, zaprl mi je veter vežna vrata, sam jih nisem mogel odpreti, a vas klicati si nisem upal, ker sem se bal očeta. Zdaj hočem tudi še očetu vse povedati, naj me le kaznujejo, kakor sem zaslužil. Samó tega vas prosim, mati ljuba, odpustite mi za zdaj, nikoli nočem več kaj takega storiti.“

„Odpustim ti,“ rečejo mati, „a zdaj sam lahko izprevidiš, kakšne žalostne posledke ima nepokorščina.“

Roca Kónova.